Oplegger behorende bij het concept voorstel nieuwe Re-integratieverordening

Inleiding

In september 2019 kondigde de toenmalige staatssecretaris van SZW aan dat zij voornemens was de Participatiewet te wijzigen in het kader van het programma "Breed Offensief". Het programma Breed Offensief heeft tot doel een nieuw kader te scheppen teneinde mensen met een arbeidsbeperking betere mogelijkheden te bieden om aan het werk te komen en te blijven. Meer specifiek gaat het dan om mensen met een arbeidsbeperking die:

- vallen onder de doelgroep Banenafspraak;
- zijn aangewezen op Beschut Werk; en/of
- een Wajong of P-wet uitkering ontvangen.

Het nieuwe kader beoogt:

- Het voor werkgevers eenvoudiger te maken om werkzoekenden met een arbeidsbeperking in dienst te nemen en het voor werkzoekenden met een arbeidsbeperking eenvoudiger te maken om een baan te aanvaarden;
- Het voor mensen met een arbeidsbeperking aantrekkelijker te maken om werk te accepteren;
- Het voor werkgevers en werkzoekenden met een arbeidsbeperking gemakkelijker te maken om elkaar te kunnen vinden;
- Bij te dragen aan het creëren van duurzaam werk.

Uiteindelijk wordt in 2020 een wetsvoorstel tot wijziging van de Participatiewet ingediend bij de Tweede Kamer met het oog op de verwerking van de uitgangspunten van het Breed Offensief in genoemde wet. De inwerkingtreding hiervan is - mede door het controversieel verklaren in verband met de kabinetsformatie in 2022 - uitgesteld en uiteindelijk bepaald op 1 juli 2023.

Omdat dit voorstel tot wijziging van de Participatiewet reeds in behandeling was, is dit voorstel later ook gebruikt om de leeftijdsgrens voor toepassing van de kostendelersnorm te verhogen naar 27 jaar. Deze wijziging is reeds met ingang van 1 januari 2023 in werking getreden. Avres geeft hier sinds deze datum in de uitvoering ook gevolg aan. Daarnaast is er een inkomensvrijlating specifiek voor mensen met een arbeidsbeperking in werking getreden en zijn bepalingen rondom de zoektermijn van vier weken voor jongeren met een arbeidsbeperking tot 27 jaar aangepast Ook hier wordt door Avres (met terugwerkende kracht) uitvoering aan gegeven. Bovengenoemde wijzigingen hebben vanuit de Participatiewet rechtstreekse/directe doorwerking in de uitvoering. Zij behoefden geen wijzigingen in verordeningen. In dit voorstel tot het vaststellen van een nieuwe re-integratieverordening worden zij dan ook niet verder besproken.

De nieuwe re-integratieverordening

In de Participatiewet zijn meerdere bepalingen rondom arbeidstoeleiding en -begeleiding opgenomen die verplicht moeten worden verwerkt in een lokale verordening. Een dergelijke plicht maakt het dat de verordening - vanwege haar vorm - ook een formeel-juridisch instrument is met het oog op de uitvoering. Juist in die uitvoering is er tussen de medewerkers van Avres enerzijds en de belanghebbenden/kandidaten anderzijds, daarnaast behoefte aan minder formaliteit en meer concreetheid. In het aanloopproces bij het opstellen van deze concept-verordening is dit aspect door Avres onderkent en ook heeft de cliëntenraad in een gesprek over deze concept-verordening dit aspect benoemd. Niet ter vervan-

ging van - aan de verordeningsplicht kan immers niet voorbij worden gegaan - maar wel met het oog op de hantering in en voor de praktijk, zal Avres dan ook na de vaststelling van de verordening door het algemeen bestuur, een “vertaling / samenvatting” van de verordening opstellen. Bijvoorbeeld in de vorm van een “routekaart”, aan de hand waarvan de verschillende stappen in het re-integratieproces worden verduidelijkt met een overzicht met uitleg over de verschillende voorzieningen.

Het voorstel van de conceptverordening dat voorligt, betreft het vaststellen van een nieuwe re-integratieverordening en het intrekken van de oude re-integratieverordening. Voor het proces van intrekken van de oude en het vaststellen van een nieuwe verordening is gekozen omwille van de overzichtelijkheid. Daarnaast wordt met dit voorstel ook de verordening loonkostensubsidie 2016 ingetrokken. De afzonderlijke verordeningsplicht in de Participatiewet voor dit instrument/deze voorziening is namelijk komen te vervallen en het instrument loonkostensubsidie als zodanig krijgt nu een plek in de nieuwe re-integratieverordening tussen de andere instrumenten/voorzieningen.

De maatregelen in het kader van het Breed Offensief voor mensen met een arbeidsbeperking, zoals opgenomen in artikel 8a, tweede lid, onder c. tot en met g. van de Participatiewet, die in de verordening moeten worden opgenomen, betreffen in hoofdlijnen:

- De vereenvoudiging van het (aanvraag)proces loonkostensubsidie;
- De expliciete aanvraagmogelijkheid voor ondersteuning op maat (bijvoorbeeld jobcoaching); en
- De (landelijke) harmonisering van instrumenten, namelijk dat dit instrumentarium als te verstrekken voorziening overal in Nederland in de verordening opgenomen moet worden.

Bedoelde maatregelen zijn met name neergelegd in hoofdstuk III van de nieuwe verordening. Daarmee wordt het uit de wet voorvloeiende belang van het bieden van specifieke ondersteuning voor de doelgroep van mensen met een arbeidsbeperking geborgd. De bestaande voorzieningen loonkostensubsidie en beschut werk, die reeds in de oude verordening(en) waren opgenomen, en beiden ook specifiek gericht zijn op mensen met een arbeidsbeperking, zijn omwille van de structuur van de verordening nu ook in hoofdstuk III ondergebracht.

Het opstellen van een nieuwe verordening in het kader van de wetswijziging Breed Offensief, bood ook de mogelijkheid om de inhoud van de verordening op overige aspecten (meer) te laten aansluiten met de huidige uitvoeringspraktijk. In de afgelopen jaren is niet zozeer de methodische aanpak van re-integratie binnen Avres veranderd. Zowel onder de werking van de oude als in het voorstel van de nieuwe verordening staat de ontwikkeling van personen met het oog op het verkrijgen en behoud van werk (nog steeds) centraal. in de uitvoeringspraktijk worden bepaalde “oude” re-integratievoorzieningen inmiddels echter wel steeds vaker in onderlinge samenhang met elkaar ingezet. Een herformulering vanuit die samenhang als (nieuwe) voorziening met een andere naam die beter de inhoud dekt, is om die reden inmiddels dan ook op zijn plaats. Een voorbeeld hiervan zijn de voormalige voorzieningen “training naar werk” en “arbeidstoeleidingsaanpak/aanpak ontwikkeling werkt”, die naar hun aard nu een plek hebben gekregen in de vorm van een “werkfit traject”.
Bovendien maakt Avres bij de inzet van re-integratievoorzieningen zoveel als mogelijk gebruik van haar eigen infrastructuur. Hierdoor kan bij bepaalde voorzieningen veel concreter de aard en naam van een dergelijke voorziening worden geformuleerd (bijvoorbeeld het “traject startafdeling”).
En tot slot werd een aantal voorzieningen uit de oude verordening in de praktijk niet of nauwelijks gebruikt, omdat deze van Rijkswege in hun oude vorm inmiddels waren gewijzigd (de uitvoering van de no riskspolis is overgedragen aan het UWV; de gemeenten kunnen de werkgever inmiddels zelf doorbetalen bij ziekte voor dat deel van de loonsom waarvoor zij loonkostensubsidie uitbetalen) of worden sommige “oude” voorzieningen ook afgedekt door een andere voorziening (een beroep op verwervingskosten, kan bijvoorbeeld ook worden toegekend op grond de voorziening individueel vrij besteedbaar budget).

Dit alles bood dan ook de mogelijkheid om aanpassingen door te voeren in de opzet van de structuur van de verordening, met name in hoofdstuk II “voorzieningen”. Hiermee wordt meer recht gedaan aan de route op weg naar werk die een persoon kan afleggen en die begint met het “traject startafdeling” - waar diagnose centraal staat - en kan eindigen bij de “ontwikkelbaan”, waarbij de persoon een betaald dienstverband bij Avres aangeboden kan krijgen. Een meer gedetailleerde toelichting op de verschillende voorzieningen is te vinden in de artikelsgewijze toelichting bij deze verordening.

Financiën

Ten behoeve van de uitvoering van het Breed Offensief heeft de regering geen extra middelen beschikbaar gesteld. Vanaf de invoering van de Participatiewet hebben de gemeenten voor dergelijke (nieuwe) voorzieningen al middelen ontvangen. Deze middelen zijn inmiddels ontschot en ondergebracht in de middelen die via het gemeentefonds beschikbaar worden gesteld voor het sociaal domein.

Inwerkingtreding

De wetswijziging is met ingang van 1 juli 2023 in werking getreden, de verordening treedt in werking na haar publicatie en werkt terug tot en met 1 juli 2023.

Na het doorlopen van het traject van zienswijzen bij de gemeenteraden en het adviestraject bij de cliëntenraad zal het algemeen bestuur van Avres de verordening vaststellen.